

Asian Productivity Organization “The APO in the News”

Name of publication: Báo Mới (15 OCTOBER 2015, Vietnam)

Page: <http://www.baomoi.com/Nang-suat-lao-dong-thap-Loi-cua-ai/c/17745533.epi>

Năng suất lao động thấp: Lỗi của ai?

Trong 3 năm 2011-2013, tốc độ tăng năng suất lao động (NSLĐ) của Việt Nam (VN) chỉ hơn 3%/năm, trong khi GDP vẫn tăng trưởng ở mức trên dưới 5%. Tức là NSLĐ còn tăng chậm hơn cả tăng GDP quốc gia. Đây là dấu hiệu đáng lo ngại. VN đang có cơ hội để tăng NSLĐ nhưng điều quan trọng cần phải có xúc tác.

Tăng năng suất lao động, trách nhiệm thuộc về ai?

Đây là những vấn đề được các đại biểu đặt ra tại buổi tọa đàm “Năng suất lao động - vấn đề của doanh nghiệp hay người lao động” do Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam tổ chức ngày 14/10.

“Vùi dập” LĐ, khó tăng năng suất

Theo báo cáo gần đây của Tổ chức Lao động Quốc tế (ILO), NSLĐ của Việt Nam thuộc nhóm thấp nhất ở Châu Á - Thái Bình Dương, thấp hơn Singapore gần 15 lần, thấp hơn Nhật Bản 11 lần và Hàn Quốc 10 lần. Đáng lo ngại Việt Nam nằm trong danh sách 3 nước có NSLĐ thấp nhất ASEAN. Vậy đâu sẽ là giải pháp cho bài toán tăng NSLĐ ở Việt Nam?

Theo ông Nguyễn Quang Vinh, Giám đốc Văn phòng Doanh nghiệp vì sự Phát triển Bền vững-VCCI, Tổng Thư ký Hội đồng Doanh nghiệp vì sự Phát triển Bền vững Việt Nam (VBCSD), năng suất thấp là nguyên nhân chính kìm hãm năng lực cạnh tranh - chìa khóa của tăng trưởng kinh tế. Việt Nam đang đứng trước nguy cơ bị bỏ lại phía sau trong cuộc đua phát triển kinh tế, nếu như nhược điểm về năng suất của chúng ta không được khắc phục.

Đồng tình, ông Nguyễn Anh Tuấn, Viện trưởng Viện năng suất Việt Nam cũng đưa ra cảnh báo, năng suất lao động thấp là dấu hiệu đáng lo ngại. Số liệu thống kê của Tổ chức năng suất châu Á cho thấy, NSLĐ của Việt Nam thấp hơn 2 lần so với năng suất bình quân của khu vực ASEAN. Trong 3 năm 2011-2013, tốc độ tăng NSLĐ của Việt Nam chỉ hơn 3%/năm, nếu duy trì năng suất lao động này thì 50 năm nữa, VN mới bằng Thái Lan bây giờ.

“Nhiều chủ doanh nghiệp cho rằng, quyết định của mình là trên hết, không tạo được động lực cho NLĐ phát triển sáng kiến, thậm chí có nhiều doanh nghiệp vùi dập thành quả cải tiến của NLĐ. Nếu giữ nguyên cách làm này thì không thể phát triển, không thể tăng NSLĐ.” – Ông Tuấn nói.

Tương tự khi bàn đến vấn đề năng suất, TS Vũ Quang Thọ, Viện trưởng Viện Công nhân-Công đoàn (Tổng LĐLĐ Việt Nam) thẳng thắn nói: *“Là một công dân Việt Nam, tôi cũng tự thấy đáng hổ thẹn. Việt Nam cùng làm ăn, sinh sống trong khu vực, nhưng nước bên cạnh họ lại vươn lên. NSLĐ của Việt Nam rất thấp”*.

Các số liệu đưa ra tại tọa đàm cho thấy, trên tất cả các lĩnh vực, ngành nghề, NSLĐ của Việt Nam hiện chỉ nhỉnh hơn của Lào, Campuchia và Myanmar một chút, về cơ bản thấp hơn tất cả các nước ASEAN. Tính theo giá cố định, tỷ giá của năm 2015 quy đổi theo sức mua tương đương, năng suất của Việt Nam tính bằng con số tuyệt đối năm 2013 chỉ đạt 5.500 USD. Mức này cao hơn Lào (5.400 USD), Campuchia (4.000 USD) và Myanmar (3.000 USD).

Trước những con số trên, ông Thọ thẳng thắn cho rằng: Khi mức sống NLD thấp hơn nhu cầu tối thiểu thì không thể đòi hỏi họ cố gắng có những kỹ thuật, những thái độ tốt hơn đối với các doanh nghiệp, xây dựng doanh nghiệp.

Lương tăng mới đảm bảo năng suất

Tăng lương trước hay tăng năng suất, câu hỏi này đang là vấn đề khá nóng tại nhiều các hội thảo, hội nghị gần đây. Theo các chuyên gia, trong những năm tới, theo lộ trình, tiền lương tối thiểu nhất thiết phải bằng nhu cầu sống tối thiểu. Bởi hiện tại, Việt Nam vẫn là một trong những nước có mức lương tối thiểu thấp. Và khi tiền lương đáp ứng như cầu sống tối thiểu của NLD mới bàn đến NSLĐ.

"Tiền lương chính là giá cả sức lao động dùng để mua sắm các tư liệu sinh hoạt cho họ và gia đình. Nếu được thỏa mãn, NLD sẵn sàng làm việc hết sức mình để đưa NSLĐ lên cao. Hơn nữa, tiền lương là một trong những công cụ kinh tế quan trọng nhất trong quản lý lao động, người sử dụng lao động phải dùng công cụ này (lương và các khoản phụ cấp, hỗ trợ, thưởng) để kích thích thái độ quan tâm đến công việc, do đó tiền lương, thu nhập là một nhân tố mạnh mẽ để tăng NSLĐ"-TS Vũ Quang Thọ khẳng định.

Đồng tình, ông Cao Sỹ Kiêm, nguyên Thống đốc Ngân hàng Nhà nước cũng cho rằng, đất nước chúng ta những năm gần đây bị tác động nhiều bởi kinh tế thế giới. Doanh nghiệp nhỏ và vừa giảm rất nhanh. Đời sống NLD do lạm phát không ổn định, giảm rất nhanh, dưới mức tối thiểu được hưởng, dẫn đến động lực tăng NSLĐ không có. Do đó để giải quyết vấn đề tăng NSLĐ phải tăng lương, tái tạo sức lao động. Đồng thời áp dụng khoa học kỹ thuật, tăng cường cơ sở vật chất, đào tạo trình độ kỹ năng kỹ thuật cho NLD.

Đứng ở góc độ doanh nghiệp, đại diện Công ty TNHH một thành viên Phân đạm và Hóa chất Hà Bắc thừa nhận, phát triển sản xuất kinh doanh phải đi đôi với cải thiện điều kiện làm việc, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho NLĐ. Để tồn tại và phát triển, việc người sử dụng lao động thường xuyên đầu tư đổi mới về công nghệ, quan tâm tới đời sống của NLĐ là yếu tố then chốt để tăng sản xuất kinh doanh và NSLĐ tại mỗi doanh nghiệp.

Lan Hương